

Kuntouttava työtoiminta

Kuvaile palvelun sisältöä:

Yleistä:

- Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on ehkäistä työttömyyden aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia asiakkaan toimintakykyyn ja vahvistaa elämän- ja arjenhallintaa.
- Työtoiminnan avulla voidaan rakentaa polkua kohti avoimia työmarkkinoita, selvittää opiskeluvaihtoehtoja tai ryhtyä toteuttamaan muita asiakkaan suunnitelmia. Kyseessä ei ole työsuhde, vaan tavoitteena voi olla esimerkiksi totuttautuminen työelämän pelisääntöihin ja työnteon rytmiin.
- Työtoiminnan aloittaminen vaatii aina aktivointisuunnitelman, jonka tekemisessä ovat mukana asiakas, TE-toimisto, KELA ja kaupunki (sosiaalitoimi, työtoiminta). Aktivointisuunnitelmassa lähetettävä taho ja asiakas sopivat kuntouttavan työtoiminnan aloittamisesta ja toiminnan tavoitteista.

Vaalijalan kuntayhtymän palvelukuvaus:

- Asiakas käy tutustumassa yhdessä kaupungin palveluohjaajan kanssa eri yksiköihin, joissa kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään.
- Asiakkaalle esitellään Vaalijalan kuntayhtymän tarjoamat mahdollisuudet kuntouttavalle työtoiminnalle.
- Järjestään työtoiminnassa asiakkaalle tavoitteiden mukaisia työtehtäviä ja opetetaan asiakasta niiden tekemisessä. (Työtehtäviä voivat olla esim. keittiö- ja puhtaanapitotyöt, kahvila-alantyyt, kokoonpano- ja puualan tehtävät, kiinteistöhoitotyöt sekä autonpesu- ja puhdistustyöt.)
- Asiakasta valmennetaan työelämätaidoissa (työajat, työympäristö ja sääntöjen noudattaminen).
- Asiakkaan kanssa pidetään säännöllisesti kahdenkeskisiä keskusteluja (yhdessä työvalmentajan kanssa).
- Kunnan palveluohjaajaa tiedotetaan asiakkaan työtoiminnan sujumisesta tavoitteiden mukaisesti ja tarvittaessa varataan yhteinen tapaaminen tavoitteiden tarkastamiseksi.
- Asiakkaan, palvelun tuottajan ja kaupungin palveluohjaajan kanssa pidetään väliarviointi, jossa arvioidaan asiakkaan tavoitteiden toteutumista ja tehdään realistinen jatkosuunnitelma.

Mikä organisaatio palvelua järjestää?

- Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen on kuntien vastuulla, mutta kunnat voivat ostaa palvelua eri tahoilta esim. Etelä- ja Pohjois-Savon alueella: Vaalijalan kuntayhtymä, Bovallius palvelut, PS Liikunta, Pieksämäen Seutuopisto, Viadia, Mikkelin toimintakeskus Ry, Varkauden urheiluseurat, Löytötori Helmi, Warikko, Keski-Savon jätehuolto ja Keski-Savon vesilaitos.

Mikä taho/tahot palvelua tarjoaa?

- **Pieksämäki:** Pieksämäen kaupunki, Pieksämäen Seutuopisto, Bovallius palvelut, PS Liikunta, Vaalijalan kuntayhtymä ja Viadia.
- **Mikkeli:** Mikkelin kaupungin työpajat + eri yksiköt, Mikkelin toimintakeskus Ry, Essoten eri yksiköt sekä yhdistyksissä, säätiöissä ja seurakunnassa.
- **Varkaus:** Varkauden kaupunki + eri yksiköt, Vaalijalan kuntayhtymä, Viadia, Nuortenpaja, Varkauden urheiluseurat, Löytötori Helmi, Warikko, Keski-Savon jätehuolto, Keski-savon vesilaitos

Kuinka paljon asiakkaita palvelussa on (esim. vuosittain)?

- **Pieksämäki:** 199 (joista Vaalijalan kuntayhtymän Pieksämäen yksiköissä 32 asiakasta kuntouttavassa työtoiminnassa).
- **Varkaus:** noin 340 eri asiakasta vuonna 2020 (joista Vaalijalan kuntayhtymän Varkauden yksikössä 4 asiakasta kuntouttavassa työtoiminnassa).
- **Mikkeli:** Essoten alueella 636 (joista Vaalijalan kuntayhtymän Mikkelin yksikössä 3 asiakasta kuntouttavassa työtoiminnassa).

Minkälainen on asiakasrakenne ja -jakauma? (onko esimerkiksi kehitysvammadiagnoosia, mielenterveysdiagnoosia vai onko palveluun ohjattu sosiaalisista syistä, päihdeongelmista johtuen jne.?)

- Kaikkien asiakkaiden on oltava työttömiä työnhakijoita.
- Kaikki syyt laajasti somaattisista syistä mielenterveysongelmiin syynä.
- Sosiaalisia syitä, koulupudokkaita, päihdeongelmaa.
- Ikähaitari 18-64 vuotiaat.
- Miehiä hieman enemmän kuin naisia.

Mitkä ovat asiakkaiden yleisimmät lähettäjätahot?

- Kaupunkien sosiaaliohjaajat tai sosiaalityöntekijät

Mihin asiakkaat päätyvät tästä palvelusta?

- Suurin osa: uudelle kuntouttavan työtoiminnan jaksolle
- Opintoihin/koulutukseen
- Työkokeiluun
- Työelämään
- Palkkatuettuun työhön
- Työttömäksi työnhakijaksi

- Työhönvalmennukseen
- Eläkkeelle tai eläkeselvittelyyn
- Tarkempaan työ- ja toimintakyvyn kartoitukseen
- Kuntoutukseen

Kuinka pitkiä palvelujaksoja asiakkailla on?

- Kolmesta kuukaudesta useisiin vuosiin.

Kuvaile ja pohdi tiiviisti, kuinka palvelussa toimii yhteistyö muiden sote-palveluiden kanssa?

- Asiakkaan luvalla tehdään runsasta yhteistyötä.
- Terveyspuolen tutkimukset kestävät melko pitkään ja niissä on tehostettavaa.
- Yhteisaikojen saanti esim. psykiatrian poliklinikka vie runsaasti aikaa.
- Sosiaalityön kanssa yhteistyö sujuu hyvin.
- Päihdeklinikan ja psyk.pkl kanssa yhteistyö toimii hyvin.
- Terveystoimen kanssa yhteistyötä on tehostettava.

Onko palvelussa tai sen asiakkailla (tai osalla asiakkaista) tukeaan asiakasvastaava? Jos on, kuka toimii asiakasvastaavana? Jos ei, voit pohtia, olisiko asiakasvastaavamallista hyötyä tai haittaa.

- Asiakkaalle on nimetty kaupungin kuntouttavan työtoiminnan puolesta oma palveluohjaaja. Työtoiminnasta asiakkaalle on myös nimetty oma työvalmentaja.

Onko asiakkaille tarjolla työhönvalmennusta? Jos on, kuinka paljon?

- Yleisesti työhönvalmennusta ei ole kuntouttavassa työtoiminnassa tarjolla juurikaan.
- Pieksämäki: Asiakkaiden kanssa katsotaan viikoittain ryhmänä avoinna olevat työpaikat.
- Varkaus: Jos asiakas on etenemässä työelämään, ohjataan hänet kaupungin työvalmentajalle tarpeen mukaan. Työvalmentajan palvelussa olisi tarvetta aloittaa jalkautuvaa työtä. Muutamalle asiakkaalle työhallinto on ostanut työhönvalmennusta.

Mikäli mahdollista, kuvaile ja/tai arvioi, mitä etuuksia asiakkaat saavat. Vaikuttaako etuusjärjestelmän logiikka asiakkaiden ohjautumiseen palveluun?

- Työmarkkinatuki tai toimeentulotuki.

Saavatko asiakkaat korvauksia palveluun osallistumisesta?

- Kulukorvaus
- Matkakorvaus (Matkakorvaus maksetaan halvimmalla matkustustavan mukaan. Jos oman kulkuneuvon käyttö on välttämätöntä esimerkiksi vaikeiden joukkoliikenneyhteyksien takia, siitäkin voidaan maksaa korvauksia.)

Pohdi, minkä asioiden pitää muuttua, jotta palvelusta päästäisiin etenemään nykyistä paremmin avoimille työmarkkinoille/TE-toimiston asiakkaaksi/työllisyyspalveluihin/ Kelan ammatilliseen kuntoutukseen tai koulutukseen.

- Työelämän ja työtehtävien vaateiden muuttumista
- Erialaisten korttien suorittamisen vähentäminen
- Työhönvalmennuksen lisääminen rinnalle
- Asiantuntijuuden lisäämistä esim. nepsy

Kuvaile mahdollista työnantajayhteistyötä/yhteistyötä te-toimiston kanssa. Voit myös pohtia, miten näitä voisi parantaa.

- Kuntouttavan työtoiminnan ja TE-palveluiden työhönvalmennuksen yhteensovittaminen. TE-toimiston työhönvalmennus ei ole järjestynyt samanaikaisesti asiakkaan ollessa kuntouttavassa työtoiminnassa. Olisi hyvä, jos tämä olisi mahdollista.

Kuvaile keskeisiä haasteita

- Asiakkaiden eteenpäin ohjautuminen on vähäistä ja hidasta
- Asiakkaat ”tottuvat” kuntouttavaan työtoimintaan (kuntouttava työtoiminta koetaan ”liian” mielekkäänä, motivaatio/into työelämää kohtaan hiipuu, vieraannutaan työelämästä).